

Message: Nr. 197/14.02.2019
Către,

INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETARE-DEZVOLTARE PENTRU PEDOLOGIE AGROCHIMIE ȘI
PROTECȚIA MEDIULUI – ICPA BUCUREȘTI
Domnului Director General Cătălin SIMOTA,

Ref: Codul de bune practici agricole pentru protecția apelor împotriva poluării cu nitrați

Stimate Domnule Director General,

Având în vedere activitatea pe care o desfășoară membrii noștri și că Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Pedologie, Agrochimie și Protecția Mediului – ICPA realizează contractul pentru furnizarea de “Servicii de consultanță pentru actualizarea / revizuirea <<Codului de bune practici agricole pentru protecția apelor împotriva poluării cu nitrați din surse agricole>>”, urmare a consultării membrilor UNIUNII DE RAMURĂ NAȚIONALĂ A COOPERATIVELOR DIN SECTORUL VEGETAL – UNCSV vă transmitem principalele aspecte care în prezent creează probleme fermierilor în elaborarea și derularea tehnologiilor agricole și propuneri de revizuire:

Fermierii sunt de acord că activitățile de producție agricolă pe care le desfășoară implică adaptarea și respectarea cerințelor legale aplicabile în materie de sol, apa, biodiversitate, etc.

Însă, cerințele respective trebuie să fie elaborate prin consultare cu fermierii, într-un context care să asigure existența fermelor agricole și ținând cont de evoluțiile complexe și dezvoltarea tehnologiilor agricole, a soiurilor și hibridilor noi descoperiți mult mai productivi.

1. Perioadele optime de aplicare a îngrășămintelor cu azot pe terenul agricol, ținând cont de condițiile pedo-climatice particulare, ca urmare a schimbărilor climatice confirmate de statisticile ANMH privind temperaturile și precipitațiile înregistrate în lunile ianuarie-februarie;

- CBPA 2015 – Cap. 7.5 + tabel 7.6
- PA 2013 – art 3 + tabel 3.1.

Condițiile agroclimatice din ultimii ani au generat pentru fermierii români schimbări importante în tehnologiile de cultivare a terenului agricol, în alegerea soiurilor și hibridilor cultivați, în dotările cu tehnica agricolă de lucru a solului, etc.

Pentru desfășurarea activităților agricole vegetale și zootehnice fermierii români dețin autorizații de mediu, întocmesc raportări periodice, bilanțuri de mediu, etc. Aceasta înseamnă o monitorizare mai atentă și permanentă proprie, dar și a autorităților responsabile cu privire la respectarea cerințelor de mediu, apa, sol, poluarea cu nitrați, etc.

Constatăm că perioadele de secetă sunt tot mai frecvente, manifestate chiar și în perioadele de toamnă – iarna, iar riscurile de percolare/scurgere la suprafața terenului a îngrășămintelor aplicate în noiembrie – februarie nu mai sunt atât de mari .

Este recunoscută că o fertilizare în “mustul zăpezii” ar asigura un start bun al culturilor chiar în perioada de desprimăvărare atunci când are loc definitivarea elementelor de rod, iar orice întârziere în fertilizarea cu îngrășămintă cu azot N s.a. – aduce pierderi de producție și pierderi economice.

În schimb, cerințele de hrană/fertilizare a noilor soiuri cultivate se mențin constante, deoarece pe acest fond cu temperaturi medii de cca 5°C, ele vegetează.

Perioada de aplicare a îngrășămintelor cu conținut de azot în câmp (actualul 01/03 pentru culturile de toamnă și 15/03 pentru culturile de primăvară), trebuie adaptată condițiilor actuale de cultură din România, în care schimbările climatice au deja o incidență notabilă. Similar cu alte țări (sau regiuni) agricole importante cu condiții de climă comparabile cu cele din țara noastră, credem că aplicarea îngrășămintelor pentru culturile de toamnă poate începe din 31/01 (cu 15/01 pentru gunoii de grajd

compostat), respectiv 15/02 pentru culturile de primăvară, prin fertilizari faziale, fracționate, în corelație cu necesarul de azot al plantelor cultivate.

2. Necesitatea existenței unor corelații de termeni în legislația aplicabilă în Codul de Bune Practici Agricole - FERTILIZARE – ECOCONDIȚIONALITATE și REALITATEA FERMEI AGRICOLE DIN ROMÂNIA.

De exemplu, OMADR 352/2015 a fost modificat prin OMADR 869/2016 – pentru aprobarea normelor privind ecocondiționalitatea în cadrul schemelor și măsurilor de sprijin pentru fermieri în România, coroborat cu prevederile cuprinse în Codul de bune practici agricole – cu referire la SMR 1 – Protecția apelor împotriva poluării cu nitrați proveniți din surse agricole.

În conținutul actelor normative respective, ca și în CBPA 2015 este prevăzută, în continuare, sintagma << cantitatea de azot N s.a. / ha / an >>.

Considerăm că este fără funcționalitate în practica de producție agricolă.

Propunem modificarea acesteia cu sintagma CORECTĂ :

<< cantitatea de azot N s.a. / ha/AN AGRICOL >> .

3. Limitarea aplicării pe teren a îngrășămintelor în acord cu bunele practici agricole luându-se în considerație caracteristicile zonei

* CBPA 2015 – cap 7.4

* PA 2013 – art. 10

* Reglementarea actuala - Tabelele 7.4 si 7.5 din Codul de bune practici agricole - OMMAP/OMADR 990/1809 din 16 iunie 2015 - pentru modificarea și completarea Ordinului ministrului mediului și gospodăririi apelor și al ministrului agriculturii, pădurilor și dezvoltării rurale nr. 1.182/1.270/2005 privind aprobarea Codului de bune practici agricole pentru protecția apelor împotriva poluării cu nitrați din surse agricole

Din consultările avute cu fermierii, urmare a experiențelor proprii în ferme și a aplicării în activitățile de producție agricolă - propunem ELIMINAREA tabelelor 7.4 si 7.5 din Codul de bune practici agricole – care conțin standarde maxime de îngrășămintă cu azot care pot fi aplicate culturilor agricole, din următoarele considerente:

A. CBPA 2015 cuprinde doar 9 categorii principale de culturi agricole, total insuficiente – comparativ cu cele cca 100 coduri de culturi agricole utilizate și declarate de fermieri și cuprinse anual în Cererile de plată către APIA.

Din analiza noastră, tabelele 7.4 și 7.5 din Codul de bune practici agricole - conțin standarde privind cantitățile maxime de îngrășămintă cu azot DOAR pentru următoarele culturi agricole: grâu, porumb boabe, alte cereale, fl-soarelei, rapița, cartofi, sfeclă de zahar, legume și pășuni.

În practica producției agricole structura de culturi cuprinde o mare diversitate.

Fermierii trebuie să-și întocmească planurile de fertilizare adecvat, în concordanța cu CBPA.

De ex. care este cantitatea maxima de azot s.a. reglementată - pentru cultura de MAZARE? Dar pentru cultura de SOIA ?? Dar pentru porumb – furajer ??? - pentru ca aceste culturi agricole nu se regăsesc în tabelele 7.4. și 7.5 !!!

Dar pentru legume - fie cele cultivate în teren deschis, fie legume în spații protejate ?

Ce cantități maxime de azot N s.a./ha / an vor putea aplica fermierii pentru aceste culturi ?

Cum va aprecia / analiza APIA atunci când controlează respectarea SMR 1 – la un fermier care cultiva GRÂU + PORUMB boabe + MAZĂRE + LUCERNĂ ?

A respectat fermierul CONDIȚIILE DE ECOCONDIȚIONALITATE ? DA ... sau ...NU ...?

Iata o dovadă certă a blocajelor și disfuncționalităților în relația autorității – fermieri.

Ca urmare a publicării Tabelelor 7.4 și 7.5 – în perioada 2016 – 2018 fermierii au fost supusi unor controale pe condiții de ecocondiționalitate - abuzive, fără posibilitate de încadrare în norma de azot N s.a. reglementată, iar ca urmare au fost sancționați și au pierdut bani, câteodată din motive neinputabile lor.

Am constatat că prevederile CBPA anterioare lui CBPA 2015 au fost mult mai complete – deoarece au prevăzut un standard maxim de 170kg azot N s.a./ha valabil pentru toate culturile agricole practicate de fermierii români.

Totodata, precizăm că în urma demersurilor noastre anterioare, prin OMADR 1416/ 23 octombrie 2018 pentru modificarea și completarea OMADR 999 / 27 decembrie 2016 – privind aprobarea sistemului de sancțiuni administrative pentru ecocondiționalitate – s-a reglementat ca standardele privind cantitatea maximă de îngrășăminte minerale cu azot care poate fi aplicată pe terenul agricol este de 170 kg azot N s.a./ha, în mod fracționat, ceea ce este corect.

B. Pentru a se stabili cantitățile maxime de îngrășăminte cu azot - în CBPA 2015 tabelele 7.4. și 7.5 – au fost evaluate cantitățile de azot necesare realizării unei producții echivalente cu media producțiilor la nivel național pe ultimii 10 ani pentru principalele culturi agricole.

O analiză atentă a producțiilor medii realizate la nivel individual – de fermă agricolă va demonstra că fermierii români “ au crescut media producțiilor / fermă “ pe suprafețe tot mai mari, prin faptul că au început să practice culturi agricole bazate pe utilizarea de semințe din soiuri și hibrizi tot mai productivi, au făcut investiții în tehnica agricolă de mare randament, au folosit tehnologii agricole intensive, inovative, urmărind realizarea unor cantități de produse agricole tot mai mari și de o mai bună calitate, cu o mai mare valoare economică.

Astfel, s-a trecut la cultivarea de soiuri și hibrizi tot mai productivi, care necesită aplicarea unor cantități de îngrășăminte mai crescute – în corelație cu factorii agroclimatici, în raport de potențialul de producție al soiurilor și hibrizilor, prin practicarea unor fertilizări faziale – fracționate, corespunzător cu cerințele de creștere și formare a producțiilor agricole .

S-au făcut fertilizări cu îngrășăminte cu azot N s.a. în doze echilibrate cu celelalte macroelemente și microelemente .

Este unanim recunoscut că realizarea a 1 to grâu – necesită cca 26-30 kg azot N s.a.

În anii agricoli 2016 – 2018 s-au realizat producții medii de cca 6-8 to grau / ha în multe zone din țară și în multe ferme.

Obținerea unor astfel de producții de grâu cere un necesar total de azot N s.a. de cca 180 – 240 kg N s.a. / ha.

În fața unei asemenea REALITĂȚI - considerăm că tabelele 7.4 si 7.5 – NU mai pot rămâne valabile.

REALITATEA PRODUCȚIILOR obținute arată că aceste standarde maxime de îngrășăminte cu azot NU mai sunt de actualitate, ele trebuind să fie urgent modificate și adaptate în raport de condițiile de sol, de condițiile agroclimatiche, de capacitățile de producție ale soiurilor și hibrizilor cultivați, ținând cont de media ultimilor 3 ani agricoli așa cum se calculează și pentru măsurile prin APIA si AFIR aferente PNDR 2014-2020.

De ex: în tabelul 7.4 – col – GRÂU – se prevede doza max de 120 kg azot N s.a. / an .

Prin raportare la consumul specific de azot N s.a./to rezultă că vom putea obține o recoltă de GRÂU de cca. 4 to / ha .

Să calculăm rentabilitatea fermierului:

Costul mediu de cultivare a unui ha de GRAU = 3.000 lei .

Venitul fermierului, la prețul de cca 650 lei/to va fi = 2.600 lei .

Rezultat financiar = PIERDERE = 400 lei /ha = > FALIMENT !!!

ASTA SE URMĂREȘTE ? FALIMENTAREA FERMIERULUI ROMAN ?

Impunerea și menținerea prin CBPA / tabelele 7.4. și 7.5 a unor astfel de standarde maxime de îngrășăminte cu azot la nivel național – FĂRĂ a se desemna cu adevărat ZVN, FĂRĂ a se ține cont de clasele de BONITATE ale terenurilor agricole, FĂRĂ a ține cont de specificitățile locale de cultivare agricolă și de aplicare a îngrășămintelor, TOATE acestea semnifică că se dorește să se instituie în mod arbitrar și pe cale administrativă o PLAFONARE a DEZVOLTĂRII fermierilor, cu importante efecte negative economice și sociale, sau echivalând cu trimiterea fermierilor la FALIMENT.

Studiile privind bonitatea terenului agricol din România au arătat că s-au identificat zece clase de terenuri – dintre care doar în 5 clase găsim pretabilitate pentru utilizare agricolă, iar dintre acestea doar o mică parte reprezintă cu adevărat zone potențial vulnerabile la poluarea cu nitrați.

Specialiștii din I.C.P.A. – cunosc aceste realități; de asemenea – inginerii agronomi, tehnicienii, oamenii de producție cunosc și trăiesc aceste realități.

NU putem accepta ca un fermier din care lucrează pe un teren agricol mai slab, din grupa solurilor de clasa de fertilitate III și IV, soluri podzolice, argiloiluviale, cu reacție moderat acidă, cu humus mic în jurul a 2%, să aibă prevăzute aceleași standarde maxime de îngrășăminte cu azot de 120 kg azot N s.a / ha, similare cu un fermier care lucrează terenuri din clasa de fertilitate I.

Realizarea unor producții agricole care să asigure rentabilitatea fermierului pe un teren agricol mai slab fertil necesită o cantitate mai mare de îngrășăminte cu azot, necesită lucrări pedoameliorative, etc, care înseamnă costuri suplimentare, susținute prin producții agricole mai bune, prin stabilitatea fermierului și investiții în timp, dar nicidecum soluția nu este aceea de a stabili limitări arbitrare la fertilizare – pornind de la ideea că sunt suficiente " x " kg azot N s.a pentru o producție - " ca medie la nivel național pe ultimii 10 ani " !

Ca și concluzie, apreciem că era mai bună și mai cuprinzătoare reglementarea anterioară CBPA 2015 care a prevăzut o cantitate de max. 170 kg. azot N s.a. / ha / an agricol, la care să se poată adăuga derogări pentru creștere în anumite condiții de grade de fertilitate, permeabilitate, structura solului, aerare, etc.

C. Costurile cu fertilizarea cu îngrășăminte minerale și organice – reprezintă un factor extrem de limitativ. În România costurile îngrășămintelor minerale și/sau organice au înregistrat anual mari variații, de cele mai multe ori în sensul creșterii, ceea ce a făcut ca fermierii să aiba un comportament de renunțare la aprovizionare și fertilizare.

Aceasta demonstrează că NU există un risc de vulnerabilizare la poluarea cu nitrați din surse agricole, fermierii fiind limitați și economic de creșterea dozelor de îngrășăminte cu azot.

D. În CBPA 2015, tabelele 7.4 și 7.5 s-au prevăzut standarde maxime de îngrășăminte cu azot care pot fi aplicate pe terenuri în funcție de panta de până la 12 % și peste 12% .

Noile propuneri de CBPA - prevăd stabilirea unor standarde maxime de îngrășăminte cu azot care pot fi aplicate pe terenuri în funcție de panta de până la 8% și peste 8%, ceea ce ar însemna în logica actuală cu o EXTINDERE a terenurilor agricole la care să se aplice doze MAI MICI de îngrășăminte cu azot, deci producții mai mici, deci FALIMENT.

NE OPUNEM TOTAL acestei propuneri .

NE MENȚINEM POZIȚIA de eliminare a acestor restricții arbitrare din tabelele 7.4 și 7.5

Totodată pentru facilitarea descompunerii paielor rămase după recoltat se recomandă o aplicare de 33 kg s.a. N pe paie pentru a nu mai consuma bacteriile nitrobacter și ajuta la asimilarea mai rapidă. Este foarte greu să te încadrezi în doza maximă admisă dacă efectuezi și această trecere recomandată de tehnologie.

Prin birocrăția stufoasă din ultimii ani s-au introdus condiții din ce în ce în ce mai restrictive care forțază fermierii să facă investiții din ce în ce mai mari pentru a respecta normele stabilite unanim de autorități de cele mai multe ori. Fermierii se conformează și vor să respecte normele, să realizeze investițiile impuse dar pentru a putea suporta costurile trebuie să aibe randament mai bun, în caz contrar vor renunța la ctivitatea care o desfășoară.

Ne manifestam disponibilitatea de a participa la discuțiile pentru definitivarea noului CBPA și a PA 2019 – pentru a veni atât în sprijinul fermierilor români cât și în respectarea cerințelor legale.

Vă mulțumim pentru colaborare!

Cu respect,
ÎMPREUNĂ PENTRU VIITOR,

Președinte U.N.C.S.V.
Nicolae SOFONE